

Megjelenik reggelt és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 10 ft, fél évre 5 ft 50 kr., évfolyamra 3 ft, egy hónapra 1 ft. — Az esti kiadás külön kúldésére a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., fél évre 80 kr., évfolyamra 50 kr., egy hónapra 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nek (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mossé off. Zeitungs-Agent.

Nyitási cikkek:
sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Búcsu és hálászózat

Kolozsvár mélyen tisztelt közönségéhez.

Nem válhatunk el Kolozsvártól anélkül, hogy azon baráti és honfiumi szíveségért, melylyel minket Erdély fővárosa, lelkes hölgyei és férfiai elhalmoztak, forró hálónkat ki ne fejezzük. A hazai irodalom és művészet megbecsültekként fogadtuk mindazt és pályánk legnagyobb jutalmát találjuk benne. Holtig megőrizzük ez örömmel emlékeztet és holtig viszonzozzuk azt a lelkes Erdélyi közönsége iránt táplált szeretetünkkel.

Kolozsvár, 1871. április 5.

Igaz tisztelők
Jókai Mór és Jókainé
Latorfalvi Róza.

Oroszországról.

I.

(Ss.) Az északi óriási birodalom, különösen Lengyelország feldarabolása óta, sok gondot adott a művelt Európának; nemcsak a szomszéd államok, köztük kiválóan Törökország, hanem a tőle távolabb eső, hatalmas nyugati országok is hiúz szemekkel kísérték e napról-napra izmosodó nagyhatalom lépéseit, s terjeszkedési vágyainak megtestesítését igyekeztek gátolni a szabadelvű polgarisodás érdekében. Míg az angol-francia jögevét-értés tusúlyal birt az európai egyensúly mérlegében, sikerült is az orosz hatalmat európai hódításaihoz feltartóztatni; hanem a mióta Franciaország megbénított, s Poroszország, e nem rég másodrendű orosz segédhatalom elsővé lett a hatalmak koncertjében és benső barátságával tisztelte meg az orosz cárt — az északi nagyhatalom sulya, nyomása is fokozódott, a mit leginkább kell érezni közvetlen szomszédainak, kik ugy is akadályként állanak a Nagy Péter által kijelölt nagy hadi útnan. Mi is ez utóbbiak közé tartozunk; oda számít minket II. Sándor kedvenc röpirója, a hírhedt Fadejew tábornok is, nem fölösleges tehát magyar lapban is vetni egy pillantást Oroszország társadalmi és politikai viszonyaira.

Oroszország éltető eleme a hódítás, erre utalta nemcsak a világhírű „végredelet”, de a szabadelvű orosz író Turgenieff is, így ír már 1847-ben megjelent művében: az ifjú orosz nemzetnek a művelt Európa felé kell terjeszkednie, egy ifjú népnek a nyugalom, tespedés valóságos hanyatlás.

Az orosz hódítási törekvés nemcsak papírra írott és nyomott szavakban nyilvánul. Több mint egy század óta, szakadatlanul folytatattik az Ázsiában, s Európában is csak fél-Európa ereje birta azt rövid időre megakasztani.

A Dunánál és Sebastopol alatt nagy megaláztatás és kemény vereség érte a cári mindenhatalóságot, s annak kézzelfogható eszközét, az orosz hadsereget. Ettől fogva az orosz diplomácia bé-

kés jelszót választott egy időre: „Oroszország erőit szedi össze” — így szól. És nem mondott igaztalant.

Az orosz kényuralom, (melyet Miklós csigázott volt fel a tetőpontra cenzurája és rendőrsége által, egyellen szabad szóért Siberia olombányába, vagy a jégmezőkre robotvadászatra küldék az illetőt) — csalhatlansági nyibusza szétfeszített azon perczben, a mint az orosz győzhetlennek vélt haderőket a halálos betegnek hitt török is feltartá, megverte.

A harezai vereségek hosszú sora, s Konstantinápoly krími kapujának összeomlása vált az újabbkori Oroszország bölcsőjévé.

Az orosz nemzet közt is voltak a legújabb időben is felvilágosodott férfiak; voltak párttörődékek, amelyek nem vallák a zárt legfőbb isenségek, s a merev kényuralomnál jobb államrendszert is ismertek; hanem mindez csak vékony világugár volt az abszolutizmus sötétében, mely Oroszországot elfodte, népét rabszolgai vaktságban tartá.

Midőn 1815-ben az orosz hadak visszatértek Franciaországból, oly eszmék magvát vitték haza magukkal, melyekből nemcsak az 1825. dec. 14-ki katonai lázadás fejlett ki, hanem azon terv is, mely orosz és lengyel köztársaságról álmodozott. Tudjuk, hogy fojtotta el e mozgalmat Miklós vaskeze már keletkezéskor, vakmerő bátorsággal, halatlansággal.

Hanem utóvégre is elszibadt azon aczélnak, mely Európának sokáig imponált, mely minket szabadságharcunkban lesújtott; 1855 március 2-án Miklós is elért oda, hol mindnyájunknak azzá kell lenni a mi voltunk — porrá.

Ez időtől fogva többé az oroszok sem tarták magokat oly szorosán a török jó tanácshoz: hallgatni arany!

A kényuralom vasbilincsei apránként szétrededtek. Az orosz értelmiség szabadabban lélekzelt fel. Innen volt, hogy már a hadjárat folyamán alatt is az orosz szabadelvű párt örvendezni mert az orosz fegyvereket ért vereségek fölött.

Miklós cár halála után nemsokára az 1847-ben hazajából végkép kivándorolt Herzen egy levelet tett közzé Londonban megjelent hatalmas lapjában a „Kokolok” (Harang) — ban, melyben a cárt a nyugati szabadelvű eszmék és kormányformáknak megfelelő reformokra hirta fel.

De bárha oda is volt a kényuralom csalhatlanságába vetett hit s az orosz társadalom felsőbb rétegeinek ifjabb osztályai is érezték, beláták, hogy a régi rendszer nemcsak rossz, de tarthatlan is; bár a háboru óriási vereségei is hatottak a bátrabb felszólalásra: a kormány egyelőre határozatlanul állott, nem tudta mit tegyen. Ott voltak még az ország kormányánál a Nesselrofféle régi emberek, Miklós vaskezének e kész eszközei; ezek paralyalták a már akkor szabadelvűek közé számított Gortsakoff herczeg és társainak határozott fellé-

pését a reformok útjára. Herzen a krími vereségek-től várta a szabadelvű eszmék diadalát Oroszországban; — ez ugyan később sem következett be, hanem a részleges reformok még sem maradhattak el.

„Miként csinálják az utakat Udvarhelyszéken” (?)

II.

Udvarhelyszéken, a mely 45,27 □ mértföldnyi területen, 41 folyó mértföldnyi „széki” (törvényhatósági) s körülbelül ugyanennyi „közégi” uttal és 138,614 ft 35 kr. ó. é. adóval (a C. tabella szerint) 90,336 lelket és 11,162 párigavonó-marhát számlál, egy lépésnyi vasut és egy lépésnyi állami kezelés alatt álló „országos közlekedési ut” sincs.

Hogy a vasutat illetőleg, annak istenasszonya miért volt oly mostoha Udvarhelyszékhez? hogy jogosan mit igényelhetett volna e részben a jól felfogott provinciai érdek? s minő technikai, kereskedelmi, hadászati s egyéb országos vagy másnemű tekintetek szülték azt, hogy Udvarhelyszék a vasut áldásából nem részesült, azt itt vitatni, a közrehatott tényezőket teljes ismeretével nem bírván, nem érzek magamban hivatást; de talán ennek most — post festa — nem is lenne komoly értelme.

Ellenben nem lehet legalább is méltánytalanságnak nem jelezni a kormány azon eljárását, hogy a közlekedési utak építése és fenntartása által annyira tulterhelt Udvarhelyszéken, a több tekintetben országos érdekű főbb vonaloknak (minők a „héjasfalva-csikszeredai”, az „erdőszentgyörgy-parajd-gyergyói”, a „parajd-székelyudvarhelyi” és a „székelyudvarhely-brassói” utvonalak) átlamkezelés alá való átvétele által, miért nem kíván könnyíteni akkor, a midőn Udvarhelyszék a többi törvényhatóságokkal egyenlő arányban járul az országos kormányzás költségeihez, anélkül, hogy az utépítés és fenntartás tekintetében sajnosan éreztet rövidségeit valamely más téren kárpótlást találja.

Igaz ugyan, hogy Udvarhelyszék a kormánytól a legközelebbi három év alatt többször ismételt ígéretet bír arra nézve, hogy utvonalai közül a „héjasfalva-csikszeredai” állami kezelés alá át fog vétetni; s való az is, hogy a kormány ezen ígéretének teljesedésbeviteléhez kezdett akkor, a midőn a mult 1870-ik évben, az egyik udvarhelyszéki képviselő gróf Bethlen János felszólalása folytán a 360,000 ftnyi előirányzati összegről 400,000 fra emelt „törvényhatósági utak fenntartására szolgáló országos segély-alapból” a „héjasfalva-csikszeredai” utvonalat illetőleg „utépítési eszközök beszerzése, utmesterek és utások felvétele és hidak építése végett” 8600 frtot bocsátott a főkirálybíró rendelkezésére; de másrészt ezen intézkedés s az elégséges számu személyzettel állandólag ellátva nem levő székelyudvarhelyi királyi államfőnöki hivatalnak a kellő gyorsaságot nélkülöző működése, a törvényhatósági mérnöki állomás betöltetlen volta, s legkivált a közlekedési miniszteriumnál jelenleg divó, örökös körben forgó felter-

jesztésekből álló kezelési rendszer céltalan és hiányos s még ezek mellett csigalábakon járó volta miatt, daczára a közönség főkirálybírája által e részben kifejtett ügybuzgalomnak és a képviselő bizottmány érelyes támogatásának még ma igen kevés látható eredményt tüntet fel; sőt az elősorolt okok miatt a rendelkezésre álló összegnek egészen leges beruházása sem eszközöltethet.

Ezt még telézi azon körülmény is, hogy az 1870-dik év inenső felében a tisztség által a nem a „héjasfalva-csikszeredai” utvonalon levő hidak újrapépítése, vagy kijavításához országos hozzájárulásért felterjesztett segélykérekeknek majdnem mindenike elutasított azon indokból, mert: „Udvarhelyszék az országos alapból az őt megillető részarányánál már jóval többet vet igénybe,” vagy is mert „a „héjasfalva-csikszeredai” utvonala a főkirálybíró kezéhez csak ezen évben 8600 ft lett utalványozva.”

Nézelem szerint ezen eljárás nem egyéb, mint Udvarhelyszékre alkalmazása az ismeretes közmondásnak: „a másik kéz visszaveszi azt, a mit az egyik nyújtott.”

Végeztül, jóllehet nem tartozom azok közé, a kik a kormányoknak „eredendő” vagyis az első imperator Noe patriarkától öröklött bűnökét tulajdonítanak, s a kik minden kigondolható rosszért, s a többek között még saját hibáik miatt is a kormányokat szeretnék kinpadra feszíteni: a felsoroltak után legyen szabad e tárgyat, illetőleg még egyellen kérdést koczkaítanom a kormány eljárásának jellemzésére: „Mi az oka annak, hogy az 1870-ik év kezdetén keresztülvitt népszámlálás alkalmával, vagy — tekintettel az ügyág fontosságára — ettől különválasztva, megelőzőleg vagy később, még maig nem tettelek lépések az iránt, hogy a közteherviselésnek alapjait szolgálható adatok beszerzése — és összeállítása által ezen, az állampolgárokat az adófizetéssel majdnem egyenlő mértékben sújtó országos tartozásnak igazságos alapokra fektetése és arányos felosztása eszközölthessék?”

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Feladott Pesten apr. 5. 12 óra 50 p. délután.
Érkezett Kolozsvárra apr. 5. 2 óra 10 p. d. u.

Páris, mart. 4. A lázadók több zászlóalja husz ágyuval Meudonnak vonult. Heves tüzéségi harc fejlődött ki; a kormány tüzésége jobban lőtt, a felkelők teljes rendtelenségben visszavonultak. Thiers kijelenté: szigorú lesz a felkelők vezetői, de elnéző az elesébitottak iránt.

Legújabb táviratok.

Károly fejedelmet felszólítá a porta, nyilatkozzék, mily esetben vár és kíván idegen beavatkozást; vagy képes-e saját személyét és a rendet önerején megvédelmezni.

Bukaresti tudósítások szerint Károly fejedelem elutazása e napokban várható. Az oroszok benyomulásától való félelem alaptalannak látszik, a Pruthnál nem mutatkoznak még orosz csapatok.

Antonius.

Tanácsolod a testvérgyilkolást?

Luczifer.

Mit? testvérgyilkolást?

Csak frázis az, én ugy tudom, Eszmék ellen az eszmék küzdenek, E szerint aztán egyre megy, Ha támadó és védő egy nyelvet beszél S ha egy apától erednek is. Ha eszme él benned és e lelkesit, Az szép vonás és megbecsüld; Mitől se tarts, védőd úgy a hogy lehet.

III-ik kép.

Sik mező táru fel Antonius előtt. Az égen fényesen ragyog a nap, Antonius feje fölött könnyű szárnyakon tündérruhában lebeg Iris és reá mosolyog. Luczifer Mars hadisten ruhájába öltözve, lovan ül; kezében kivont karddal nyargal szanaszét, jobb oldalánál Antonius követi, kinek harcossai egészen ellepik a tért. Octavianus sergének egyrésze előttük halva fekszik, másrésze a távoli hegyeken rendelenti fut. A légben Antonius feje felett korona lebeg.

Antonius.

Harsogjon hát a trombita, Szóljon egyszerre ezer csatakürt! A zaj, a jaj némita el magát Olymp urát, ki hogy ha menydörög, Ég, föld, reszket s meghajlik még a szikla is! Halál s nyomor, hű szövetségesek Egyiptomtól Rómáig meg ne álljatok; A Tibert és a Nilt vér fesse meg, S minden fűszálnak egy-egy római Halott legyen az ágya!

(Folyt. követc.)

TÁRCZA.

Antonius.

(Dramai költemény.)

Pályamű a „Kol. Közl.”-ben hirdetett 25 arany jutalomra.

(Folytatás.)

II. kép.

A rozzant épület fényes palotává alakul, melynek nyitott ablakai kies ligetre tekintenek. Illatos lég veszi körül Antonius, és szelid szellő lágy fuvalma játszadozik hosszú fűrtjeivel. Az egyik ablaknyílásnál megjelenik Iris. Zöld női ruhában, vállain könnyű szárnyakkal, bájos arccal; szelid tekintettel néz Antoniusra, majd gyöngéd ujjaival homlokát érinti.

Harmadik jelenés.

Antonius. Iris. Luczifer.

Antonius. (Irishez.)

Szelid angyal, az ég küldöttje vagy! Már azt hívém, örökre elhagyád — — — Jer, jer, vond le lelkekről e terüht, Vidám arczodtól várok életet!

Luczifer.

(ravaszul mosolyogva) Ő az igaz barát, csak benne higgy.

Iris.

Bizz bennem, én el nem hagyok soha; Szerencse és a balszerencse közt Mindig veled leszek. Engedj meg, hogy Egy perczig szunyadoztam és A védtelent Phorkys megtámadá. Most ébreszd föl elbágyadt lelkeidet, S latold meg jól a reád mért csapást, Mert ugy fogod találni, hogy

Az nem nagyobb önnön magadnál. Rajta hát, Ne vesztegelj tovább e helyen. Föl, Tetre!

(E közben a terembe vakító fényt áraszt Iris. A háttérben pedig Antoniusnál szemben egy chaoszerű setét gömb kezd mozogni, s folyást különböző alakokat ölt.)

Antonius.

(karjait Iris felé nyujtva) Mosolygó arczu régi ösmerős, Te mindig vidám, kedves és szelid . . .

E homlokot, ha bú redőzte be,

Hányszor simítá le tündér kezéd,

Hányszor meregtem bájos arczodon,

S olvastam róla a boldog jövőt! . .

De, mintha tán le von' törülve most,

Arról a szó, mi egykor irva volt reá:

A hit, Nem, nem. S mégis, ha ugy? . .

Alig tudok tanácsot tartani — —

Igen és nem, tusára kelnek és

A zürzavarban szála vész

A megkezdett tanácskozásnak. Ah . . .

De mégis, a győztes te vagy Iris!

Nyisd meg előttem újból a

Történet dicső kapuját,

Hogy a tettek végtelen mezején

Ragyogjon fel bár egyszer meg nevem!

Luczifer.

Fényes jövő vár rád Antonius.

(A háttérben lassanként emberi alakot ölt a mozgó, fekete chaos, Phoebus válik ki belőle, hosszú, fekete öltönyben, ősz haj és ősz szakállal. Tekintete zord és szigorú, homloka redőbe szedve. Egyik kezében pallost, másik kezében törvénykönyvet tart.)

Negyedik jelenés.

Phoebus és előbbiei.

Phoebus.

(Fényesleg a távolból) Dugjad hüvelybe kardodat, S eredj pihenni.

Az olasz hadsereg közt Mazzini ügy-
nökei kiáltványokat osztottak szét, melyekben a mo-
narchia megdöntésére hívatnak fel; a katonák maguk
adták át tisztjeiknek a röpiveket.

A „Le social“ lap Versaillesbe indulásra szólítja
fel a forradalmárokat. A commune a zászlóaljok mozgó-
sításával foglalkozik. Minden pillanatban várható a ki-
rontás. A versaillesi hadsereg kész elfogadásukra, de
támadólag csak pár nap múlva léphet fel.

Berlin, ápr. 3. A birodalmi gyűlés tegnapi
ülése végén Bismarck herceg szót emel és mondja: A
mi a külföldre vonatkozó előterjesztéseket illeti, a fran-
cia események folyását egy ideig még télenül kell
nézni. A szövetségi kormány érdekében és szándé-
kában van a francia köztársasági kormány feladatát
lehetőleg megkönnyíteni. A császár azon elhatározásá-
nak, hogy Franciaország belügyeibe nem avatkozik,
meg vannak határai, mivel Németország érdekei a dol-
gok további fejlődésében könnyen kárt valhatnának,
különösen ha a békefeltételek újból kérdésbe vonatná-
nak. E határt szabatosan kijelölni nem lehet. — Ha
szükséges lesz, sajnálattal bár, de ugyanazon erélyvel
mint eddig, a háboru utójátéka be fog fejezteni.

London, apr. 3. Luxemburgnak Németországhoz
átengedése ténykérdés.

Bécs, apr. 3. Mint a „Presse“ hallja, a Porta
meghatalmazást kapott a hatalmaktól, szükség esetére
Bukurestet megszállhatni. Sumlában katonaság pontosít-
tatik össze.

Bukurest, apr. 2. Hirszerint Károly fejedelem
még folyvást veszély közepette van. Az összeesküdtek
állítólag, éjjel meg akarják őt rohanni.

A polgárháboru Páris alatt.

Páris, ápr. 2. este 6 órakor. Tegnap este óta
több összecsapás volt a felkelők és versaillesi csapatok
előőrsei közt. Puteauxból legkevésbé 60,000 ember
gyűjtött össze a comité által. A „Liberté“ részleteket
közül a Courbevoie- és Neuillynél volt csatázásokról,
és hírközlő jelenti, hogy a nemzetiség sokat szenvedett
és futásra kényszerítettek.

London, ápr. 3. A „Times“ jelenti: A nemzet-
őrök Courbevoiebe verettek vissza, honnan a Mont-Va-
lerienből kezdett ágyutüz által a Neuillynél levő hidon
tul üztek, a hol azonban élénk tüzelést folytattak, míg
végül kényszerültek visszavonulni Párisba.

Bordeaux, ápr. 2. Egy hivatalos versaillesi
sürgönye h 1-ről ezeket mondja: Három nap óta elő-
haladóban van a rend helyreállítása. Jelentik, hogy Lyon-,
St. Etienne-, Toulouse-, Narbonne- és Perpignanban a
nyugalom már helyreállt.

Páris, apr. 3. A porosz kormány megengedte a
versaillesi kormány Párisba annyi csapatot küldhetni,
amennyi a rend helyreállítására szükséges. Ha a rend
ápr. 15-ig helyre nem lesz állítva, a poroszok Párist
meg fogják szállani.

Versailles, ápr. 2. Thiers két hadsereget alakított;
egyét Ducrot tábornok alatt, főhadiszállással Rennesben,
a másikat Mac-Mahon marsal alatt, főhadiszállással
Versaillesban.

A nemzetgyűlés a kormány köré csoportosul, Ver-
saillesban egy igen kitűnő hadsereg alakult. A jóérzel-
mű polgárok megnyugodhatnak, és remélhetik, hogy ezen
rövid, de fájdalmas krízistől csakhamar megmenekülnek.

Clinchant tábornok Franciaország északi részei-
ben a hadifogságból visszatérő katonákból új hadtestet
alakít. — A német csapatok Melun és Pontoise mellett
tömegesen összpontosítottak. Marsmezőn nagy szemle

tartott az összes nemzetiség felett, mely a lázadáshoz
csatlakozott. A városzhatár s a rendőrfőnöki hivatalt a
legmegbízhatóbb nemzetőrök őrzik, mivel március 31-n
a városzhatár alatt „Katakombákban tornászok“ fedeztetek fel
s a commune a versaillesi csapatok megelérésétől fél. Vörös
beléptijegy nélkül senkit sem bocsátanak be a városzhatá-
ra.

A m.-vásárhelyi felolvasásokról.

M.-Vásárhely, márc. 31-én 1871.

Alig végződött be a farsang, kezdődnek a hang-
versenyek, felolvasások; Brenner Jenny concertjét, a
dalárda hangversenyét nem érintve, én csak a tegnap-
előtti végződött felolvasásokról szólnok lehetőleg
röviden.

E hó 8-kán kezdődött meg a jótékony nőegylet
választmányá által rendezett ének és zene (miért nem
szavallattal is?) előadásokkal egybekapcsolt négy fel-
olvasási estély. Dózsa Dániel „Fátyol képek“ című me-
leg, költői hangon irt értekezését, szerző rekedtsége
miatt, Tolnai Lajos olvasta fel; mind a mű, mind az
előadás kiérdemelt tetszésben részesült, s ha volt valami
mi kívánni való, ugy az bizonyára az lesz vala, hogy
az értekezés, a felolvasást megelőző napokban, a fel-
olvasó lapjában ne jelent volna meg, mert így nem birt az
ujság ingerével; — majd Mentovich Ferencz
veterán írónk lépett az olvasó-asztalhoz, a „Főzsről“
tartván sok humoros ötlettel és találó hasonlatokkal
gazdag, ritka szép, s a közönség feszült figyelmét és
tetszénnyilvánításával találkozó szabad előadást. Aztán
Dr. Vályi Gábor szép bariton hangjával énekelt egy
magándalt, mondanom sem kell, — nagy hatással.

Március 13-kán volt a második felolvasási
estély, melyet vidéken lakó zoologusunk Gróf Lázár
Kálmán „Napernyő“ című természettudományi saját
művével nyitott meg a „Lég urai“ szerzőjéhez méltó
szakavatottsággal. Utána Baruch Teréz kisasszony
szép zongorajátékával gyönyörködtetett a válogatott köz-
önséget; — aztán Gyarmathi Samu olvasta fel a „De-
mocratiáról“ irt értekezését, sem az aristocratiát megsér-
teni, sem a democratiának tömjénezni nem akarva. Ez
estét a kis Mártinkovics János érdekteljes hegedű-
játéka végzé be. Beriot egy concertjét Luciából oly sza-
batosan játszván el, hogy csöppet sem tartózkodunk azt
a közönséggel együtt „művészi“-nek jelteni.

Március 22-dikén a harmadik estélyen
Gencsi József kath. áldozár olvasott föl a szivekről;
— szép leírás, alapos tanulmány jellemző a vidor ké-
pekben is gazdag előadást, s több helyütt, különösen
hol a nőkről szólt, elmondva, hogy „piros arczhoz a
világos zöld köntös illik a legjobban“; — „a
kik halványok szoktak lenni, azoknak a kék szín ros-
szul áll, mivel az arcot narancs színben látatja“ stb.
élenken meg lón tapsolva. Utána Tolnai Lajos, a
Kisf. társ. tagja, s a volt „Erdély“ szerkesztője olvasta
fel a „szépirodalom köréből“: „Szegény Éva“ című
novelláját, s ezt, dacára, hogy csaknem másfél óra
hosszat tartott, a közönség élénk figyelemmel hallgatta
s tetszénnyilvánításával jutalmazta. Még az anonce szer-
rint Rápoly Károly felolvasása és egy „férfi négyes“
következett volna, mit azonban a közönség, az idő
messzi haladván, s a felolvasó rekedt lévén, a jövő
estélyre halasztani — felolvasó kérelmére — bele-
egyezett.

Márcz. 29-ke rekeszté be a felolvasások sorát.
Elek es Károly a vegy- és természettan szakavatott
tanára, ki az adventi felolvasások alkalmával Darwin (A
lét küzdelme) tanát mutató be a valódi népszerű mo-

doban közönségünknek, most a világhosszról, a napról
és a napnak a növényekre hatásáról stb. olvasott; meg-
látszott művén, hogy ritka alaposágú szakember szerző,
ki az irodalom terén is jártas és ismert, a minthogy szerző
legujabban ismét egy természettudományi munka irodal-
munkba átültetésén fáradozik. A komoly előadást sokszor
oly jó ízű derült ötletekkel fűszerezte, hogy a közönséget
magával ragadta s különösen, midőn egy helyütt az ifja-
kat kéri bizonyosságul fel, s aztán bocsánatot kér, hogy ez
vagy amaz kisasszonyt szép szemének merengéséből föl-
zavarta, s valóban sokakat — nem mondom, hogy en-
gem nem — zavarba hozott. Majd a szelleműs, szép
Bucher Elize játszott zongorán a közönség általános
tetszése mellett. Majd Balázs Antal kath. igazgató
tanár olvasta föl életkörü elmeséltetését, s bár előzárva-
ban nyilatkozta, hogy — szokása ellenére — minden hu-
moros képeket, hasonlatokat, adomákat mellőzni fog,
mégis irány, előadása oly élénk vala, oly ritka szeren-
csével egyesíté a tárgy komolyságához illő képeket, az
eleven és igaz humor bájaival. Végül Rápoly Ká-
roly a „Székely Hirlap“ sokoldalú képzettségű szer-
kesztője, olvasta fel a mult estélyről elmaradott érteke-
zést „a lélek táplálásáról“, ez értekezés szembe állítja
a lélek táplálását a test táplálásával, s igen kedélyesen,
néhol finom gunyoros hanggal mondja el az alapos ta-
pasztalásokat; a közönség a szép értekezést feszült fi-
gyelemmel és tapsaival tüntette ki. És ezzel beveződtek
az idényi felolvasásaink, melyekért mind a nőegyletnek,
mind a szíves közreműködőknek — a közönség nevében
— köszönetet azon óhajjal mondok, vajha az ily nép-
szerű felolvasások, melyek külföldön csaknem minden
városban gyakoriak, nálunk is ujulnának, élednének is-
mét fel és ne tartanak — mint ez az adventi felolvasások
előtt történt — három évi szünetet!

Hogy a jótékony nőegylet az alkalmat el nem mu-
lasztandja, erről bizonyosak vagyunk, s hogy a közönség
sem feleli el azok felkeresését, arra is reményünk van.

Szólom kellene tán pár szót színészeinkről is, kik
még mind körünkben vannak, s épen mára: „III. Napo-
leon bukása, vagy a francia-porosz háboru“ legesleg-
ujabb történeti színmű 3 szakaszban és 7 képpel, irta:
Feld, fordította F. E., zenéjét Roth Ferencz — van ki-
tűzve. „A sedani kapitulacio“ néma képpel vörös ben-
gáli tüzel stb. stb.; nem ítéljük — előre — el e darab-
ot, de tán mégis igen elhamarkodott dolog — még je-
les írónk is — történeti színművet írni, mielőtt az be-
végződött volna. „Cassa darab“-nak megjárja tán s erre
valóban is érdemes Györfly Antal szinzigazgató, kinek
„igazgatói fíradalma jutalmul“ adatik elő. A társulat
innen Brassóba készül; van egy pár tehetséges tagja,
s az igyekezet tán egyiköknél sem hiányzik; — de mind-
ezekről — tér szűke miatt — ha a t. szerk. ur helyet
adand, csak jövő levelemben szólhatok körülményeseb-
ben. *) S. K.

UJDONSÁGOK.

N. t. évnegyedes előfizetőinket kérjük, mel-
tőztassanak előfizetéseiket mielőbb meg-
újítani, nehogy a lap küldésében fennakadás
történjen.

— A korona örökös vizsgájánál ezeket olvas-
tuk a „Bpd Közl.“-ben: A vizsgálati tárgyakon kívül ő
fensége nagy szorgalommal tanulja még a magyar, cseh,
lengyel és francia nyelvet; hazánk nyelvén folyékonyan

*) Szívesen látjuk.

Szerk.

s szép tisztá kijtéssel beszél, könnyen s szabatosan for-
dit, s hosszabb verseketet is előszeretettel tanul; nagy
számu magyar gyakorlati ő felségeknél más alkalom-
mal lettek bemutatva. — A minden tekintetben örven-
detes előhaladást tanúsító vizsgálat végeztével ő felsége
az összes tanároknak legmagasabb megelégedését méltó-
zólatot nyilatkoztatni.

— József főherceg vasárnap jelen volt a lő-
kísérletnél, melyet a Rákoson a golyósorokkal teltek s
mely eredményében teljesen kielégítő volt.

— Iparmúzeum. A „Bácska“ című lap tevė-
keny szerkesztője Radits György lelkes szavakban indit-
ványozza, hogy Széchenyi István emlékére egy nagy
magyar iparmúzeum létesíttessék országos gyűjtés s
adakozások folytán. Az indítványt üdvözöljük: emeljük
emléket annak, ki e nemzetet súlyos álmaiból — halot-
taiból feltámasztá; emeljük oszlopot annak, ki által a
magyar van és lesz; — emeljük méltó oszlopot a leg-
nagyobb magyarnak! (Z. s. k.)

→ Prielle Kornelia, Szerdahelyi Kál-
mán és Feleki Miklós utóljára kedden léptek fel
Scribe „Női harc“ című vigjátékában. A kolozsvári
közönségnek egyhamar bizonyára nem lesz alkalmá ily
sikerült előadást élvezni minő e volt, melyben a pesti
nemzeti színház három elsőrendű tagján kívül Kovács
Gyula is szerepelt. Mindnyájuk méltó előismerésben ré-
szesült. A színház ép ugy zsufolya volt, mint a jubileum
alkalmával, sőt ezuttal még a chorust is nézők számára
kelle berendezni.

→ A tordai pogácsás asszonyok Jókai
Mórnak, közelebbi látogatása alkalmánál, midőn e
vendégszerető várost elhagyni készült jó csomag frissen
sült pogácsát pakoltak, hogy „vinné haza kedves fele-
ségének, a ki személyesen nem részesülhetett vendég-
szeretőkben“ Jókai ez ajándékot örömmel fogadta.

— Egy győri favágó az ujvárosi ujszidótemp-
lomot kenyérből lemintázta, s annak minden részecské-
jét bámulus ügyességgel és hűséggel utánozta. Ime
egy szobrász a fejsze mellett.

— Sirokon Heves megyében igen szép bronz
tárgyakat találtak egy vizmosásban. Több belőlük Ipolyi
kanonok urnál van, u. m. egy szépen szíronyozott kar-
perez, két hosszú tü, lándzsahegyek stb.

— Napoleon Lajos fia (Lulu) hir szerint az igen
gazdag braunschweigi herceg Károly által általános örö-
kösül nevezetett ki. — b.

— A cholera még eddig nem a háboru szinterén
tört ki, hanem Oroszországban. Az orosz „Vecernaja
Gazeta“ (esti lap) írja: A cholera Pétervárot napról-
napra terjedve az összes városrészekben, a rendőri lak-
tanyák a cholera betegek befogadására rendezettek be.

Nemzeti színház. Csütörtökön április 6-án
„Alvajáró.“ Opera 3 felvonásban.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Április 4-ről: 5% Metaliques 58.35. 5% Nemzeti
kölcsön 68.10. 1860-diki államkölcsön 95.40. Bank-
részvény 726. Hitelrészvények 269.30. London 125.
— Ezüst 122.65. Cs. k. arany 5.86. ⁵/₁₀. Napoleondor
9.95. ⁵/₁₀.

Földterhentesítési kötvények: Magyar 79.30.
Temesi 76.25. Erdélyi 74.25. Horv.-Slavon 83.50.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Rothschild és társa

(121)

Postgasse 14.

1—20

— Bécs. —

Uj legelőnyösebb

Játék-társulatok

300.000, 250.000, 220.000, 200.000, 150.000,
140.000, 100.000, 70.000, 50.000, 25.000 sat. sat.
forint nyereseményekkel.

- 20 darab 1864-ki osztrák cs. kir. államsorsjegyre, egy bélyegezett részlet-
jegy ára 9 frt, mint első részlet.
- 20 darab magyar királyi államsorsjegyre, egy bélyegezett részletjegy ára
6 frt, mint első részlet.
- 20 darab török császári sorsjegyre, egy bélyegezett részletjegy ára 6 frt,
mint első részlet.
- 40 darab braunschweigi hercegi sorsjegyre, egy bélyegezett részletjegy
ára 5 frt, mint első részlet.

Minden huzásra érvényes.

- 20-ad részletjegyek 1864-ki államsorsjegyre, darabonként 9 forintjával,
9 darab 70 forint, 20 darab 150 forint.
- 20-ad részletjegyek magyar királyi sorsjegyre, darabonként 7 forintjával,
6 darab 40 forint, 20 darab 130 forint.

Igervények minden huzásra.

Megrendelések a cs. kir. tőzsde számára

készpénz, vagy megfelelő felpénz mellett pontosan teljesítetnek.

Állampapírok, sorsjegyek, bank-, vasut- és üzleti rész-
vények vásárlása és eladása.

Tárgysorozatok, tervek, nyeresmény-lajstromok ingyen.

— Bécs. —

Postgasse 14.

Rothschild és társa

Ujon feltalált nemes fém!

TALMI ARANY!

Valódi
csak itt!

Valódi
csak itt!

Kezesskedünk, hogy ez ékszer még több évi viselés után is nem változik meg, és a valódi
aranytól meg nem különbözhet. Hogy beszerzését mindenkinek lehetővé tegyünk, következő
olcsó árak szabattak:

Női ékszerek.

1 pompás méltú 80 kr. 1 frt. 1,20, 1,80, 2,50,
3, 3,50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 frt.
1 pár fülbevaló 80 kr. 1, 1,50, 2, 2,50, 3, 3,50,
4, 4,50.

1 készlet egymáshoz illő méltú és fülbevalóval
1, 1,50, 2, 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50, 5,
5,50, 6, 6,50, 7, 7,50, 8, 8,50, 9.

1 gyönyörű nyakék nők számára keresztcsékével
85 kr., finom 1 frt., finomabb 1,50, leg-
finomabb 2, 2,50.

1 nehéz karperecz 1,50, 2, 2,50, 3, 3,50, 4,
4,50, 5, 5,50, 6, 7.

1 pompás hölgymedallion 50 kr., 80, 1 frt., 1,20,
1,50, 2,50.

1 elegans gyűrű kövel vagy a nélkül 50, 80,
1 frt., 1,50, 2, 2,50.

1 díszes nyakék medallionnal 2,80, 3, 3,50.

1 Brillant-ékszer, oly hű utánzata a valódinak, hogy szakértők is megcsalhatkoznak általa. Ez ék-
szer valódi chinaesztóból vagy talmi aranyból készült. A kövek valódi gyémántporra
csiszolt kristályok, melyek eleven tüzöket sohasem vesztek el. A finomabbak valódi
ezüst foglalatúak.

1 méltú 1,50, 2 frt. igen finom 2,50, 3, 3,50,
4, 4,50, 4, 6, 9, 10 frt.

1 pár fülbevaló 1,50, 2, egészen finom 2,50, 3,
3,50, 4, 4,50, 5, 6, 7, 8, 9, 10 frt.

1 „chemisette“ gomb 1,10, 1,50, 2 frt.

1 „kézélgomb“ 1,80, 2,80.

1 Keleti, ökökké illatozó Jonquille ékszer, finomul metszve, feke, különösen kel-
lemes illattal és keleti, legegységesebb divatos alakban.

1 méltú 1 frt., 1,20, 1,50, 1,80, 2 frt.

1 pár fülbevaló 80 kr., 1 frt., 1,50, 2.

1 karperecz 20 kr., 45, 85, 1 frt.

1 A ki e cikkeket valódi minőségben birni kívánja, forduljon személyesen vagy levélben
egyenesen hozzánk.

Úri ékszerek.

1 Legegységesebb divatos órálánc 1 frt., 1,50,
1,60, 2, 2,50, 3, 3,50, 4, medallionnal
2,58, 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50, 6 frt.

1 hosszú nyaklánc a valódi aranytól meg nem
különbözhető 1,80, 2,80, 3,50, 4, 4,50,
5, 5,50, 6, 7 forint.

1 finom shawl-vagy nyakkötő tü 50, 80, 1
1,50, 2 forint

1 legfinomabb medallion óra-fügylek gyan. való
használatra 1, 1,50, 2,50, 3 forint.

1 finom úri gyűrű kövel vagy anélkül 50, 80,
1 frt., 1,20, 1,50, 2, 2,50, 3 forint.

1 csomó óra-fügylek 40 kr.

1 pár legdivatosabb kézelő-gomb email-kövel
vagy anélkül 50, 80 kr., 1,50, 2, 2,50.

1 készlet kézelő- és inggombok teljesen össze-
választva 50, 70, 85 kr., 1, 1,50, 1,80,
2, 2,50, 3 forint.

1 nyakkötő-gomb 1,50, 2.

1 brilliant gyűrű legfinomabb 1, 1,50, 2, 2,50,
3, 4, 5 frt.

1 karperecz brillantkövekkel kirakva 2, 2,50,
3,50, 4,50, 5,50.

1 nyakék, egyszer a nyak körül 60, 80 kr.
1 „ „ 1 frt., 1,20, 1,40.

1 „ „ finom török érmeikkel stb. díszítve
2,50, 3 frt.

GLATTAUN.

első párisi bazárjához Ausztria számára Bécsben,
Kärntnerstrasse 51, Palais Todesco

Megrendelések tetszés szerinti nyelven is írva lehetnek. — A küldemények
postautóval mellet vagy a pénz beküldése után eszközöltetnek.

(17)

Illustrált árjegyzék kívánatra ingyen küldetük meg.

17—24